

Публічний звіт
т.в.о. Голови Державної екологічної інспекції України за 2025 рік

1. Інформація про результати роботи Державної екологічної інспекції України (завдання та заходи, стан їх виконання).

1.1. Забезпечення реалізації державної політики зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища

Держекоінспекція здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні та міжрегіональні територіальні органи.

В частині забезпечення реалізації державної політики зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища за 2025 рік територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції проводились обстеження з метою попередження фактів самовільного користування надрами, в т.ч. видобування піску і гравію на землях водного фонду, попередження пожеж у лісових масивах, сільгоспугіддях, територіях та об'єктах ПЗФ, а також з метою попередження та виявлення фактів браконьєрства водних біоресурсів тощо.

Так, за 2025 рік територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції проведено **28347** заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів. В тому числі, проведено **110** позапланових заходів державного нагляду (контролю), щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання, за отриманими рішеннями Міндовкілля на проведення таких перевірок та **1113** заходів контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади.

За порушення вимог природоохоронного законодавства складено **19826** протоколів про адміністративні правопорушення.

Територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції штрафні санкції накладено на **19321** порушника природоохоронного законодавства на загальну суму **5 млн 66 тис. грн.** До Державного бюджету стягнуто **4 млн 913 тис. грн.** в тому числі в добровільному та примусовому порядку (органами державної виконавчої служби та сплата штрафів за постановами суду, винесених за результатами розгляду протоколів Інспекцій за попередні періоди).

До правоохоронних органів скеровано **810** матеріалів за ознаками кримінальних правопорушень, у порядку статті 214 Кримінального процесуального кодексу України.

Відкрито **322** кримінальних провадження.

Передано **142** матеріали до органів прокуратури для представництва інтересів держави в судах на загальну суму **270 млн 615 тис. грн.**

Органами прокуратури, за поданими матеріалами територіальних та міжрегіональних територіальних органів Держекоінспекції, заявлено **89** позовів на загальну суму **184 млн грн.**

За 2025 рік збитків, заподіяних державі внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства розраховано на загальну суму **1 млрд 526 млн 231 грн.**

Сума шкоди, нанесена природним ресурсам невстановленими особами склала **617 млн 207 тис. грн.**

За звітний період пред'явлено претензій та позовів на загальну суму **904 млн 331 тис. грн.** Стягнуто збитків в добровільному та примусовому порядку через рішення судів на загальну суму **215 млн 247 тис. грн.**

З метою припинення негативного впливу на навколишнє природне середовище при здійсненні виробничої діяльності у **6** випадках за рішеннями суду обмежено або призупинено діяльність суб'єктів господарювання до усунення виявлених порушень.

Правоохоронними органами під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок, у **2227** випадках залучались спеціалісти Держекоінспекції, її територіальних та міжрегіональних територіальних органів.

1.2. Діяльність постів екологічного контролю

В межах реалізації експериментального проєкту щодо впровадження заходів державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання, відтворення і охорону природних ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.09.2025 № 1212, у жовтні 2025 року створено та забезпечено функціонування **6** ПЕКів у трьох міжрегіональних територіальних органах Державної екологічної інспекції України, а саме: Південно-Західного, Поліського та Центрального округів.

На базі Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області) створено та функціонує **2** пункти екологічного контролю:

ПЕК № 1 охоплює території Одеської міської, Визирської селищної, Южненської міської, Фонтанської селищної, Таїровської сільської, Чорноморської міської та Чорноморської селищної територіальних громад Одеської області;

ПЕК № 2 охоплює території Первомайської міської, Кривоозерської селищної, Врадіївської селищної, Кам'яномостівської сільської, Мигіївської сільської, Арбузинської селищної, Благодатненської селищної, Синюхино-Блідської сільської територіальних громад Миколаївської області.

Повноваження Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу поширюються на територію Одеської та Миколаївської областей. Загальна площа округу складає близько **57,9 тис км²**. Загальна площа підконтрольна ПЕКам

Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу складає близько 1,5 тис. км², що становить 2,6% від загальної площі території підконтрольної округу.

Штатна чисельність інспекторів з охорони навколишнього природного середовища Інспекції складає 151 особу, фактична чисельність – 88 осіб. На ПЕКах працює 12 інспекторів, що складає 13,6 % від фактичної чисельності працюючих інспекторів.

В рамках експериментального проекту впродовж жовтня-грудня 2025 року інспекторами ПЕКів Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу проведено 213 заходів державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища (**133** заходи у формі патрулювання, **65** рейдів та **15** оперативних реагування на виклики громадян), **що становить 15 %** від загальної кількості заходів контролю в цілому по округу за цей період (1414 заходи).

В ході проведених заходів складено 129 протоколів про адміністративні правопорушення, **що становить 15,4 %** від загальної кількості складених протоколів по округу за цей період (838 протоколів).

Загальна сума накладених штрафів 37 тис. 876 грн, **що становить 15,1 %** від загальної суми накладених штрафів за цей період (250 тис. 223 грн).

З них стягнуто 34 тис. 561 грн, **що становить 13,1 %** від загальної кількості стягнутих штрафів за цей період (263 тис. 823 грн).

Передано 4 матеріали до правоохоронних органів, **що становить 14,8 %** від загальної кількості переданих матеріалів (27 справи).

Загальна сума розрахованих збитків 767 тис. 174 грн, **що становить 0,6 %** від загальної суми розрахованих збитків по округу за цей період 130 млн 19 тис. 590 грн.

Пред'явлено 14 претензій на 70 тис. 808 грн, **що становить 15,6 %** від загальної кількості пред'явлених претензій (90 претензій).

За результатами здійснення заходів державного контролю виявлено 179 порушень, з них:

45 несанкціонованих сміттєзвалищ, **що становить 66,2 %**, від загальної кількості виявлених округом (68 сміттєзвалищ), з них ліквідовано 26 та 46 відповідно, **що становить 57,8 % та 67,6 %** від виявлених сміттєзвалищ на території ПЕК та округу;

40 порушень у сфері використання та відтворення лісів. (виявлених фактів незаконних рубок дерев). Крім того виявлено 8 фактів незаконних порубок дерев та розраховані збитки на загальну суму 738 тис. 573 грн.

15 порушень у сфері використання та відтворення водних біоресурсів, зокрема порушення порядку придбання та збуту об'єктів тваринного світу, порушення правил рибальства.

На базі Державної екологічної інспекції Поліського округу створено та функціонує 2 пункти екологічного контролю:

ПЕК № 1 охоплює території Житомирської міської, Березівської, Оліївської сільських рад Житомирської області;

ПЕК № 2 охоплює територію Сарненської територіальної громади Рівненської області.

Повноваження Державної екологічної інспекції Поліського округу поширюються на територію Житомирської та Рівненської областей. Загальна площа округу 49883 км².

Загальна площа підконтрольна ПЕКАм Державної екологічної інспекції Поліського округу – 1277 км², що становить 2,56 % від загальної площі території підконтрольної округу.

Штатна чисельність інспекторів з охорони навколишнього природного середовища Інспекції складає 61 особу, фактична чисельність – 52 особи. На ПЕКАх працює 14 інспекторів, що складає 27 % від фактичної чисельності працюючих інспекторів.

В рамках експериментального проекту впродовж жовтня-грудня 2025 року інспекторами ПЕКів Державної екологічної інспекції Поліського округу проведено 241 заходів державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища (**194** заходи у формі патрулювання, **46** рейдів та **1** оперативне реагування на виклик), **що становить 28 %** від загальної кількості заходів контролю по округу за цей період (862 заходи).

В ході проведених заходів в межах ПЕК складено 76 протоколів про адміністративні правопорушення, **що становить 18 %** від загальної кількості складених протоколів по округу за цей період (413 протоколів).

Загальна сума накладених штрафів 30,515 тис. грн, **що становить 14 %** від загальної суми накладених штрафів за цей період (213,044 тис. грн).

Стягнуто штрафних санкцій на суму 26,775 тис. грн, **що становить 12 %** від загальної кількості стягнутих штрафів за цей період (218,807 тис. грн).

Передано 9 матеріалів до правоохоронних органів, **що становить 64 %** від загальної кількості переданих матеріалів (14 справ).

Загальна сума розрахованих збитків 3 млн 670 тис. 104 грн, **що становить 24 %** від загальної суми розрахованих збитків по округу за цей період 15 млн 230 тис. 606 грн.

Пред'явлено 16 претензій на 29,802 тис. грн, **що становить 44 %** від загальної кількості пред'явлених претензій (36 претензій).

За результатами здійснення заходів державного контролю виявлено 256 порушення, з них:

167 несанкціонованих сміттєзвалищ, **що становить 50 %**, від загальної кількості виявлених округом (333 сміттєзвалищ), з них ліквідовано 33 та 247 відповідно, **що становить 20 % та 74 %** від виявлених сміттєзвалищ на території ПЕК та округу;

11 порушень в частині охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів, зокрема щодо порушень обов'язків водокористувачів визначених ст. 44 Водного кодексу України, порушень умов скидання стічних вод у водні об'єкти ст. 70 Водного кодексу України;

49 порушень у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів, зокрема порушення правил пожежної безпеки в лісах, випалювання залишків сухої рослинності, засмічення лісів. Крім того виявлено 15 фактів незаконних порубок дерев та розраховані збитки на загальну суму 3 млн 312 тис. 160 грн.

18 порушень у сфері використання та відтворення водних біоресурсів, зокрема порушення порядку придбання та збуту об'єктів тваринного світу, порушення правил рибальства; вилучено 1 колюче знаряддя лову риби та без господарське заборонене знаряддя лову – риболовну лісову сітку.

На базі Державної екологічної інспекції Центрального округу створено та функціонує 2 пункти екологічного контролю:

ПЕК № 1 охоплює території Кам'янопотоківська, Кременчуцької, Піщанської територіальних громад Полтавської області;

ПЕК № 2 охоплює території Уманської міської, Маньківської селищної, Іваньківської сільської, Паланської сільської територіальних громад Черкаської області.

Повноваження Державної екологічної інспекції Центрального округу поширюються на територію Полтавської та Черкаської областей, Загальна площа, підконтрольна округу – 49 664 км². Загальна площа, підконтрольна ПЕКам Державної екологічної інспекції Центрального округу – 1600 км², що становить 3,22% від загальної площі території підконтрольної округу.

Штатна чисельність інспекторів з охорони навколишнього природного середовища Інспекції складає 59 осіб, фактична чисельність – 46 осіб. На ПЕКах працює 7 інспекторів, що складає 15,2 % від фактичної чисельності працюючих інспекторів.

В рамках експериментального проекту впродовж жовтня-грудня 2025 року інспекторами ПЕКів Державної екологічної інспекції Центрального округу проведено 193 заходи державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища (**162** заходи у формі патрулювання, **24** рейди та **7** оперативних реагувань на виклики органів Національної поліції), **що становить 16 %** від загальної кількості заходів контролю по округу за цей період (1235 заходів). В ході проведених заходів в межах ПЕК складено 102 протоколи про адміністративні правопорушення, **що становить 17 %** від загальної кількості складених протоколів по округу за цей період (616 протоколів).

Загальна сума накладених штрафів 36,703 тис. грн, **що становить 31 %** від загальної суми накладених штрафів за цей період (117,572 тис. грн).

З них стягнуто 35,071 тис. грн, **що становить 33 %** від загальної кількості стягнутих штрафів за цей період (105,594 тис. грн).

Передано 4 матеріали до правоохоронних органів, **що становить 24 %** від загальної кількості переданих матеріалів (17 справ).

Загальна сума розрахованих збитків 304,047 тис. грн, **що становить 10 %** від загальної суми розрахованих збитків по округу за цей період (3 155,648 тис. грн).

Пред'явлено 2 претензії на 3,375 тис. грн за незаконне знесення зелених насаджень, **що становить 10 %** від загальної кількості пред'явлених претензій (19 претензій). Стягнуто 1 претензію на суму 2,65 тис. грн.

За результатами здійснення заходів державного контролю у сфері ОНПС виявлено 182 порушення, з них:

92 несанкціонованих сміттєзвалища, **що становить 59 %**, від загальної кількості виявлених округом (157 сміттєзвалищ);

5 порушень в частині охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів, зокрема щодо порушень обов'язків водокористувачів визначених ст. 44 Водного кодексу України, порушень умов скидання стічних вод у водні об'єкти ст. 70 Водного кодексу України;

24 порушення у сфері охорони, захисту, використання та відтворення рослинного світу, зокрема порушення правил пожежної безпеки, випалювання залишків сухої рослинності, незаконних порубок дерев та розраховані збитки на загальну суму 54,793 тис. грн;

61 порушення у сфері використання та відтворення водних біоресурсів, зокрема порушення порядку придбання та збуту об'єктів тваринного світу, порушення правил рибальства; вилучено безгосподарське заборонене знаряддя лову – риболовну ліскову сітку.

Загальні висновки

Загалом по всіх ПЕКах здійснено:

695 заходів у формі патрулювання;

187 рейдів;

33 оперативних реагування;

1338 роз'яснювальних бесід.

У ході заходів зафіксовано **777** порушень законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, з яких найпоширеніші:

засмічення і забруднення земель;

незаконні рубки дерев;

незаконне використання водних живих ресурсів;

несанкціоновані сміттєзвалища.

Так, Інспекторами ПЕКів Південно-Західного округу виявлено 77 несанкціонованих сміттєзвалищ, **що становить 77 %**, від загальної кількості виявлених округом (100 сміттєзвалищ), з них ліквідовано 37 та 65 відповідно, **що становить 48 % та 65 %** від виявлених сміттєзвалищ на території ПЕК та округу;

Інспекторами ПЕКів Поліського округу 185 несанкціонованих сміттєзвалищ, **що становить 55 %**, від загальної кількості виявлених округом (336 сміттєзвалищ), з них ліквідовано 36 та 248 відповідно, **що становить 19 % та 74 %** від виявлених сміттєзвалищ на території ПЕК та округу;

Інспекторами ПЕКів Центрального округу виявлено 92 несанкціонованих сміттєзвалища, що становить 59 %, від загальної кількості виявлених округом (157 сміттєзвалищ).

Всього інспекторами ПЕКів за порушення вимог природоохоронного законодавства складено **464** протоколів про адміністративні правопорушення.

Штрафні санкції накладено на **442** порушника природоохоронного законодавства на загальну суму **166 тис. гривень**. До Державного бюджету стягнуто **160 тис. гривень**.

Передано **26** матеріалів до правоохоронних органів з ознаками кримінального правопорушення, в порядку ст. 214 КПК України. Відкрито **10** кримінальних проваджень.

За результатами патрулювання надано **6** пропозицій щодо заходів державного нагляду (контролю) стосовно суб'єктів господарювання.

Збитків, заподіяних державі внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства розраховано на загальну суму **11 млн 717 тис. гривень**. Сума шкоди, нанесена природним ресурсам невідновленими особами склала **4 млн 731 тис. гривень**.

Загальна сума пред'явлених претензій складає **154 тис. гривень**. Стягнуто збитків на суму **106 тис. гривень**.

Незважаючи на те, що діючі ПЕКі охоплюють невелику частину території (2,5–3,2 % від загальної площі території, підконтрольній відповідному округу), отримані результати їх діяльності за жовтень 2025 року–січень 2026 року свідчать про доцільність подальшого розвитку та масштабування ПЕКів на територіях юрисдикції інших територіальних органів Державної екологічної інспекції України та продовження реалізації експериментального проєкту до кінця 2026 року.

1.3. Державний ринковий нагляд

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1511 з 01.01.2025 відновлено проведення планових заходів державного ринкового нагляду.

Упродовж 2025 року в порядку, передбаченому Законом України «Про державний ринковий нагляд та контроль нехарчової продукції», здійснено 583 перевірки характеристик продукції щодо дотримання вимог Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 927 (далі - Технічний регламент), з яких 387 – планові та 196 – позапланові.

У межах проведених заходів здійснено 20 експертиз (випробувань), за результатами яких виявлено небезпечну продукцію, що становить ризик, а саме:

- А-98-Євро5-Е5 - 8238,2 л;
- А-95-Євро5-Е0 - 8969,0 л;
- А-95-Євро5-Е5 - 834,71 л;
- А-92-Євро5-Е0 - 2775,0 л;
- ДП-Л-Євро5-В0 - 24791,75 л.

Невідповідність вимогам Технічного регламенту у продукції виду дизельне паливо встановлено за показниками вмісту сірки, температури спалаху в закритому

тиглі та цетанового числа, а у продукції виду автомобільні бензини за показником - об'ємної частки кисневмісних сполук.

За результатами проведених перевірок прийнято 895 рішень про вжиття обмежувальних (коригувальних) заходів, нараховано адміністративно-господарських санкцій на загальну суму 6,1 млн грн, з яких 3,5 млн грн сплачено суб'єктами господарювання до Державного бюджету України, 4,2 млн грн – оскаржується.

Факти створених перешкод шляхом недопущення до проведення перевірок характеристик продукції та невиконання законних вимог посадових осіб органу ринкового нагляду встановлено у шістьох випадках.

Упродовж 2025 року в межах досудових розслідувань за фактами кримінальних правопорушень господарського, податкового та іншого законодавства, за зверненнями правоохоронних органів, посадовими особами ринкового нагляду забезпечено участь у шістьох заходах з відбору зразків нафтопродуктів на АЗС та НПЗ, що розташовані на території України.

1.4. Здійснення перевірок дотримання вимог законодавства про радіаційну безпеку у пунктах пропуску через державний кордон

Протягом 2025 року до територіальних та міжрегіональних територіальних органів Держекоінспекції від Держприкордонслужби надійшло 199 повідомлень про перевищення природного радіаційного фону (спрацювання стаціонарних систем радіаційного контролю) у пунктах пропуску через державний кордон України.

Здійснено 199 виїздів на пункти пропуску.

Радіаційні виміри вантажів, транспортних засобів та іншого майна здійснювались на 4-х пунктах пропуску через державний кордон України.

Потужність амбієнтного еквівалента дози гамма – випромінювання визначалась від 0,12 до 1,01 мкЗв/год, поверхнева густина потоку бета - частинок на поверхні транспортних засобів та вантажів не зафіксована, нейтронне випромінювання не виявлено.

Прийнято 199 рішень про пропуск через державний кордон вантажів, транспортних засобів та іншого майна, рішення про заборону перетину державного кордону не приймалися, складено 10 протоколів щодо радіаційного обстеження виявлених Держприкордонслужбою вантажів, транспортних засобів та іншого майна.

Виявлялись (ідентифіковано) радіоізотопи калію.

У процесі здійснення радіаційних вимірів у пунктах пропуску через державний кордон зафіксовано спрацювання стаціонарних систем радіаційного контролю під час переміщення наступних вантажів: циркобіт, будівельна суміш, силікат цирконію, армін, мінеральна сировина, гриби лісові заморожені, абразив, електроди, будівельні блоки, мінеральні добрива, кераміка, камінь, сантехнічні вироби, цегла керамічна, плитка керамічна, пісок для тварин, вироби з кераміки, вермікуліт, вироби з граніту та габро, цемент, каолін, граніт, цегла вогнетривка,

сантехнічні вироби, соснова кора, перліт, монокальцій сульфат, дисковий поворотний затвор, бетон, вугілля деревне, технічне обладнання, плити з граніту.

1.5. Здійснення інструментально-лабораторного контролю

Інструментально-лабораторний контроль вод здійснювався:

на 20 підприємствах в межах позапланових заходів державного нагляду (контролю), при цьому проконтрольовано 21 випуск зворотних вод, з яких на 15 встановлено наднормативні скиди;

в межах 131 залучення в рамках проведення слідчих дій у кримінальних провадженнях (у т.ч. 32 підприємств), при цьому у 27 проконтрольованих випусках зворотних вод встановлено наднормативні скиди.

При залученні в межах проведення слідчих дій у кримінальних провадженнях за наслідками збройної агресії РФ на 11 об'єктах зафіксовано перевищення нормативів.

Якість поверхневих вод контролювалась у 1741 створах водних об'єктів, з яких у 1107 зафіксовано перевищення нормативів гранично допустимих концентрацій, що склало 64 % від загальної кількості проконтрольованих створів водних об'єктів.

Інструментально-лабораторний контроль ґрунтів здійснювався на 1040 об'єктах, на 904 з яких було зафіксовано перевищення нормативів або контрольного вмісту речовин у ґрунті (86,9 % від загальної кількості перевірених об'єктів), а саме:

в межах здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю)- на 37 об'єктах, з яких на 34 зафіксовано перевищення нормативів або контрольного вмісту речовин у ґрунті (91,9 % від загальної кількості перевірених об'єктів);

під час перевірки органів місцевого самоврядування та проведення спостережень за зверненнями громадян. Перевірено 492 об'єкта, з яких на 407 зафіксовано перевищення нормативів або контрольного вмісту речовин у ґрунті (82,7 % від загальної кількості перевірених об'єктів);

при залученні в межах проведення слідчих дій у кримінальних провадженнях - на 511 об'єктах (у тому числі 185 за наслідками збройної агресії РФ), на 463 з яких було зафіксовано перевищення нормативів або контрольного вмісту речовин у ґрунт (90,6 % від загальної кількості перевірених об'єктів).

Інструментально-лабораторний контроль викидів здійснювався на 13 підприємствах в межах здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) та на 20 підприємствах - у випадках залучення у кримінальних провадженнях. При цьому, на 16 підприємствах були виявлені наднормативні викиди, на 4 підприємствах - невраховані джерела викидів (далі - ДВ) чи джерела утворення, 8 підприємств працювали при відсутності дозвільних документів.

На підприємствах з наявністю дозвільних документів перевірено 51 стаціонарне джерело викидів, на 28 з яких зафіксовані наднормативні викиди (54,9 % від загальної кількості перевірених ДВ).

Уповноваження на проведення вимірювань

У 2025 році проведено 14 перевірок відповідності територіальних та міжрегіональних територіальних органів Держекоінспекції вимогам до технічної компетентності та незалежності, встановленим у розділі II Вимог до технічної компетентності та незалежності, яким мають відповідати підприємства, установи та організації, які належать до сфери управління Державної екологічної інспекції України, що уповноважуються або уповноважені на проведення вимірювань, не пов'язаних з оцінкою відповідності продукції, процесів та послуг, у сфері законодавчо регульованої метрології та порядку такого уповноваження, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.10.2018 363, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.12.2018 за № 1460/32912.

За результатами зазначених перевірок уповноваження на проведення вимірювань отримали Державні екологічні інспекції у Вінницькій, Закарпатській, Сумській, Хмельницькій, Тернопільській, Чернігівській і Волинській областях, Південного (Запорізька та Херсонська області), Придніпровського (Дніпропетровська та Кіровоградська області), Південно-Західного (Миколаївська та Одеська області) та Столичного округів.

1.5. Розроблення нормативно-правових актів

З метою удосконалення нормативно-правової бази у сфері охорони довкілля Держекоінспекція бере участь у розробленні проєктів законодавчих актів.

Так, упродовж 2025 року Держекоінспекцією розроблено:

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення з метою посилення відповідальності у сфері охорони і раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів».

Законопроєктом пропонується посилити відповідальність за правопорушення, передбачені статтями 48, 59, 59¹, 60, 61, 77¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, шляхом збільшення розмірів штрафів за порушення вимог законодавства у сфері охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів, а також розширити перелік правопорушень у Кодексі України про адміністративні правопорушення, за які статтею 110 Водного кодексу України встановлена відповідальність.

Законопроєкт зареєстровано 12.06.2025 за № 13364, а 17.07.2025 відкликано у зв'язку із припиненням повноважень Кабінету Міністрів України. Листом від 17.09.2025 № 4272/5.2/6-25 Держекоінспекція скерувала законопроєкт для погодження Міністром економіки, довкілля та сільського господарства України. Доопрацьований з урахуванням зауважень Держводагентства, проєкт акта скеровано листом Держекоінспекції від 06.01.2026 № 49/5/4-26 до Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України для внесення на розгляд Кабінету Міністрів України.

2. Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про Державну екологічну інспекцію України».

Документ розроблений з питань забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією щодо: дотримання суб'єктами господарювання, установами, організаціями вимог законодавства про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією; дотримання суб'єктами господарювання вимог екологічних нормативів та реалізації ними необхідних заходів щодо мінімізації ризиків для цілей забезпечення охорони довкілля за результатами проведення оцінки безпечності хімічних речовин та/або відповідно до паспортів безпечності хімічної продукції чи інструкцій з безпечного використання хімічної продукції.

Проект постанови спрямований на виконання вимог Закону України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією» та Закону України «Про адміністративну процедуру».

Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 07.03.2025 № 256.

3. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про Державну екологічну інспекцію України».

Зміни передбачають, що Держекоінспекція забезпечує внутрішній контроль і аудит, включаючи свої територіальні органи, підприємства, установи та організації.

Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 16.07.2025 № 897.

4. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив».

Проектом акта пропонується внесення змін до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив з метою прирівнювання документа, що підтверджує відповідність нафтопродуктів стандартам EN 228 (автомобільні бензини) і EN 590 (дизельне паливо) або їх аналогів, виданий іноземним суб'єктом господарювання, до декларації про відповідність, та звільнення імпортерів та розповсюджувачів від обов'язку її складати до припинення або скасування воєнного стану в Україні та протягом наступних 90 календарних днів.

Листом Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 25.09.2025 № 3432-06/64964-03 проект постанови повернуто Держекоінспекції на доопрацювання.

5. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303».

Метою прийняття проекту постанови є відновлення здійснення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів в порядку, встановленому Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», на територіях України, на яких не ведуться бойові дії, без погодження з Міндовкілля.

Проект постанови погоджено з Міндовкілля та надіслано на погодження заінтересованим центральним органам виконавчої влади. У зв'язку з відставкою

Кабінету Міністрів України, проєкт постанови листом Державної регуляторної служби України від 25.07.2025 № 3378/20-25 повернуто Держекоінспекції.

6. Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до Положення про територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції».

Проєкт наказу розроблений з метою приведення Положення про територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції у відповідність до вимог нормативно-правових актів (законів України) вищої юридичної сили.

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України видано наказ від 14.01.2025 № 52, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.01.2025 за № 133/43539.

7. Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до Положення про територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції».

Проєкт наказу розроблений з метою приведення Положення про територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції у відповідність до статті 13 Закону України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією».

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України видано наказ від 07.05.2025 № 919, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.05.2025 за № 790/44196.

8. Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до Уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів».

Метою прийняття проєкту наказу є нормативно-правове забезпечення здійснення Державною екологічною інспекцією України, її територіальними та міжрегіональними територіальними органами своїх функцій із здійснення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів у прозорій та неупереджений спосіб.

Проєкт наказу погоджено Міністром економіки, довкілля та сільського господарства України та направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади. Після отримання відповідних погоджень проєкт буде скеровано до Мінекономіки для прийняття наказу та внесення його Мін'юсту для державної реєстрації.

9. Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства».

Метою прийняття проєкту наказу є приведення у відповідність із законодавством Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 27.10.1997 № 171, та вдосконалення механізму визначення розміру відшкодування шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства.

Повний пакет документів направлено на погодження до Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (лист від 22.09.2025 № 3297/1/2.1/6-25) для погодження Міністром для подальшого направлення до заінтересованих центральних органів виконавчої влади.

10. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до пункту 1.4 Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря».

Метою прийняття наказу була регламентація розрахунку розмірів відшкодування збитків, завдяки яким виявлені наднормативні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря під час проведення слідчих дій правоохоронними органами.

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України видано наказ від 10.03.2025 № 467, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.04.2025 за № 630/44036.

11. Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Правил технічної експлуатації установок очистки газу».

Проєкт наказу розроблений з метою удосконалення правил технічної експлуатації установок очистки газу, затверджених наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.02.2009 № 52, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13.04.2009 за № 327/16343.

Матеріали проєкту наказу повернуто Держекоінспекції Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України листом від 02.05.2025 № 25/8-21/6137-25 на доопрацювання з урахуванням пропозицій та зауважень Європейської Бізнес Асоціації. Наразі опрацьовуються пропозиції та зауваження, надані листами Європейської Бізнес Асоціації від 11.03.2025 № 146/2025/02 та від 18.12.2025 № 1242/2025/02, і розробляються відповідні зміни до проєкту наказу.

12. Проєкт наказу Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України «Про затвердження форми протоколу про правопорушення за недотримання вимог щодо відпуску з місць роздрібної / оптової торгівлі паливом на митній території України всіх обсягів бензинів автомобільних з вмістом нормативно визначеної обов'язкової частки рідкого біопалива (біокомпонентів), передбачені частиною першою та пунктом 1 частини другої статті 14 Закону України «Про альтернативні види палива».

Проект наказу спрямований на забезпечення уніфікованої форми протоколу про правопорушення у сфері альтернативних видів палива.

Листом Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 30.01.2026 № 6404-06/9651-03 проект наказу погоджено та направлено до Держекоінспекції для подальшого погодження із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

13. Проект наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про внесення змін до наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04 квітня 2022 року № 167».

Проект наказу розроблений з метою приведення положень наказу у відповідність до вимог чинного законодавства України.

Проект наказу погоджено Міністром захисту довкілля та природних ресурсів України. Наразі Держекоінспекцією опрацьовуються зауваження та пропозиції, надані заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

14. Розроблено та прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 25.09.2025 № 1212 «Про реалізацію експериментального проекту щодо впровадження заходів державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання, відтворення і охорону природних ресурсів».

Постановою розпочато реалізацію експериментального проекту та затверджено Порядок його реалізації.

У постанові визначено, зокрема, що координатором експериментального проекту є Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства, а учасником - Державна екологічна інспекція України.

15. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 червня 2025 р. № 625-р».

Проект акта розроблено з метою приведення розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.06.2025 № 625-р (щодо Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища на період до 2029 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках) у відповідність до норм законодавства.

Необхідність прийняття акта обґрунтована, зокрема, прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 21.07.2025 № 903 «Деякі питання Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства», якою визначено правонаступництво та внесено зміни до Положення про Державну екологічну інспекцію України, а також потребою актуалізації окремих строків виконання завдань операційного плану.

1.6. Діяльність Держекоінспекції в умовах воєнного стану

Держекоінспекція продовжує фіксувати та розраховувати збитки завдані навколишньому природному середовищу внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Керуючись відповідними методиками територіальними та міжрегіональними територіальними органами Держекоінспекції за 2025 рік розраховано збитків на суму **3 трлн 8 млрд 465 млн 156 тис. грн.**

Ці збитки включають:

115 млрд 541 млн 85 тис. грн за забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами, іншими нафтопродуктами та засмічення земельних ресурсів внаслідок ракетно-бомбових уражень;

224 млрд 811 млн 270 тис. грн за забруднення атмосферного повітря продуктами горіння;

35 млрд 851 млн 537 тис. грн за забруднення, засмічення вод та самовільне користування водними ресурсами;

2 трлн 632 млрд 261 млн 265 тис. грн становлять збитки, завдані територіям та об'єктам природно-заповідного фонду.

Інформація щодо розрахованих збитків, завданих довіллю за 2025 рік в територіальних межах областей наведено у таблиці.

**Інформація про збитки завдані довіллю внаслідок збройної агресії РФ станом на 31.12.2025
(за період з 01.01.2025 по 31.12.2025)**

	Найменування територіального/міжрегіонального органу Держекоінспекції	Загальна сума збитків за забруднення ґрунтів та засмічення земель, тис. грн	Загальна сума збитків за забруднення атмосферного повітря, тис. грн	Загальна сума збитків за забруднення, засмічення водних об'єктів та морських вод, самовільне користування водними ресурсами, тис. грн	Загальна сума збитків завдані територіям та об'єктам ПЗФ, тис. грн	
1	2	3	4	5	6	
1	Вінницька	2 289 833,811	3 647,054	0,000	0,000	
2	Волинська	782 688,868	2 000,953	0,000	0,000	
3	Донецька	10 334 881,509	7 511 175,607	906 360,000	1 573 904 696,484	
4	Закарпатська	736 711,200	2 531,327	0,000	0,000	
5	Луганська	13 483 691,250	161 189 518,028	333 983,305	0,000	
6	Львівська	272 323,289	6 819,488	0,000	0,000	
7	Сумська	5 152 912,151	406 790,750	8 449 579,678	0,000	
8	Тернопільська	4 922 880,422	32 900 780,209	0,000	0,000	
9	Харківська	35 383 107,454	89 272,181	7 261 410,000	0,000	
10	Хмельницька	0,000	0,000	0,000	0,000	
11	Чернігівська	2 220 196,603	845 323,979	2 834 468,933	0,000	
12	Поліський округ	Житомирська область	4 475 078,188	0,000	0,000	
		Рівненська область	2 037,345	819,317	0,000	92 414,955
13	Столичний округ	м. Київ	2 695 540,573	12 895,191	0,000	0,000
		Київська область	315 744,814	41 347,239	0,000	2 290,763
14	Центральний округ	Полтавська область	3 700 570,452	4 596 738,027	0,000	0,000
		Черкаська область	0,000	1 965,996	0,000	0,000
15	Карпатський округ	Івано-Франківська область	1 508 793,498	5 059,233	0,000	0,000
		Чернівецька область	0,000	0,000	0,000	0,000
16	Придніпровський округ	Дніпропетровська область	2 764 997,129	21 359,935	1 047,349	0,000
		Кіровоградська область	636 942,727	160,407	349 168,320	0,000
17	Південний округ	Запорізька область	7 382 615,184	21 559 443,885	0,000	0,000
		Херсонська область	5 735 754,388	358 370,360	0,000	760 792 465,986
18	Південно-Західний округ	Миколаївська область	7 792 239,524	-5 410 931,347	1 814 643,015	297 469 396,342
		Одеська області	2 951 544,401	634 676,337	13 900 876,055	0,000
19	Центральний апарат	0,000	0,000	0,000	0,000	
	ВСЬОГО	115 541 084,780	224 811 269,995	35 851 536,655	2 632 261 264,530	

Загальна сума збитків по земельним, водним ресурсам, морським водам, атмосферному повітрю та об'єктам ПЗФ, тис. грн

3 008 465 155,960

Загалом, з початку збройної агресії станом на 31 грудня 2025 року, розраховано збитків, які становлять **6 трлн 159 млрд 685 млн 830 тис грн.**

Ці збитки включають:

1 трлн 305 млрд 115 млн 224 тис. грн за забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами, іншими нафтопродуктами та засмічення земельних ресурсів внаслідок ракетно-бомбових уражень;

983 млрд 610 млн 634 тис. грн за забруднення атмосферного повітря продуктами горіння;

120 млрд 499 млн 849 тис. грн за забруднення, засмічення вод та самовільне користування водними ресурсами;

3 трлн 750 млрд 460 млн 123 тис. грн становлять збитки, завдані територіям та об'єктам природно-заповідного фонду.

1.7. Забезпечення виконавської дисципліни в Держекоінспекції

Держекоінспекцією постійно проводиться робота щодо дотримання встановленого контролю за станом виконання актів та доручень Президента України, рішень та доручень Кабінету Міністрів України, доручень Верховної Ради України, звернень та запитів народних депутатів України, звернень громадян та громадських організацій.

Упродовж 2025 року Держекоінспекцією виконано 748 документів вищих органів влади, з них – 505 актів, доручень Президента України та Кабінету Міністрів України, законів та постанов Верховної Ради України, 164 листи Верховної Ради України, 79 звернень народних депутатів України.

Розглянуто та опрацьовано біля 13000 вхідних документів, які надійшли від Міндовкіля та Мінекономіки, інших державних органів, установ, організацій, підприємств, територіальних та міжрегіональних територіальних органів Держекоінспекції.

Крім того, розглянуто 2112 звернень громадян та звернень громадських організацій, 224 запитів на публічну інформацію, які надійшли з органів державної влади, засобів масової інформації, Урядового контактного центру, інших органів та організацій.

Також, протягом 2025 року надійшло на розгляд та виконання 37 документів з грифом «Для службового користування».

У 2025 році підготовлено 2388 розпорядчих документів та доручень за підписом керівництва Держекоінспекції.

Загалом Держекоінспекцією підготовлено 6524 вихідних документів за підписом керівництва Держекоінспекції.

2. Аналіз діяльності Державної екологічної інспекції України, її територіальних та міжрегіональних територіальних органів

В умовах воєнного стану Урядом введено мораторій на проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

Незважаючи на те, що Держекоінспекція виконує свої основні завдання в умовах воєнного стану, а також зменшення в 2,2 рази кількості виданих рішень на проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) (у 2024 році видано 265 рішень та перевірено 250 суб'єктів господарювання, у 2025 році видано 119 рішень та перевірено 110 суб'єктів господарювання), основні показники у порівнянні з 2024 роком збільшились, а саме:

на 46 % збільшено кількість проведених заходів контролю. У 2025 році проведено 28347 заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у 2024 році - 194776;

на 31 % більше складено протоколів за порушення вимог природоохоронного законодавства. У 2025 році складено 19862 протоколи про адміністративні правопорушення, у 2024 році - 15167 протоколи;

на 19 % збільшено суму накладених штрафних санкцій. У 2025 році штрафні санкції накладено на загальну суму 5 млн 66 тис. грн, у 2024 році штрафних санкцій накладено на загальну суму 4 млн 240 тис. грн;

на 19 % збільшено суму адміністративних стягнень. У 2025 році стягнуто 4 млн 913 тис. грн, в тому числі в добровільному та примусовому порядку (органами державної виконавчої служби та сплата штрафів за постановами суду, винесених за результатами розгляду протоколів Інспекцій за попередні періоди), у 2024 році ця сума становила 4 млн 143 тис. грн;

на 14 % більше загальна сума розрахованих збитків, заподіяних державі внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства. У 2025 році збитків, заподіяних державі розраховано на загальну суму 1 млрд 526 млн 231 тис. грн, у 2024 році збитків розраховано на суму 1 млрд 344 млн 248 тис. грн.

на 7 % збільшилась сума пред'явлених претензій та позовів. У 2025 році порушникам природоохоронного законодавства пред'явлено претензій та позовів на загальну суму 904 млн 331 тис. грн. У 2023 році ця сума становила 843 млн 565 тис. грн;

на 55 % збільшено суму надходжень до бюджетів всіх рівнів. Так, у 2025 році стягнуто збитків в добровільному та примусовому порядку через рішення судів на загальну суму 215 млн 246 тис. грн, у 2024 році - 138 млн 761 тис. грн.

3. Використання коштів державного бюджету

Кошторисом на 2025 рік Державній екологічній інспекції України за рахунок загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю» (КПКВК 1204010) затверджені видатки у сумі 535 802,3 тис. гривень. Бюджетна програма профінансована відповідно до фактичної потреби у сумі 535 176,3 тис. гривень.

Сума невикористаних асигнувань, які повернуті наприкінці 2025 року до державного бюджету, становить 1 824,8 тис. гривень.

Основна сума коштів з невикористаних асигнувань пов'язана з пільговим нарахуванням єдиного соціального внеску на заробітну плату працюючих інвалідів,

зменшенням кількості відряджень через відсутність планових перевірок, економією коштів за укладеними договорами на товари та послуги.

У цілому, обсяг використання коштів у 2025 році склав 533 351,5 тис. грн (99,7 % від профінансованих, у 2024 році – 92,9 %), а саме:

- оплата праці з врахуванням нарахувань на фонд оплати праці – 489 763,6 тис. грн (99,98 % від профінансованих, у 2024 році – 92,9 %);

- видатки на відрядження – 1 906,9 тис. грн (94,4 % від профінансованих, у 2024 році – 91,5 %);

- оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 11 541,6 тис. грн (94,6 % від профінансованих, у 2024 році – 90,5 %);

- сплата судового збору – 3 008,2 тис. грн (92,1 % від профінансованих, у 2024 році – 97,6 %);

- інші поточні видатки – 27 131,2 тис. грн (96,6 % від профінансованих, у 2024 році – 94,7 %).

Капітальні видатки на 2025 рік за загальним фондом державного бюджету передбачені не були.

Проведені за загальним фондом державного бюджету видатки за напрямками використання коштів спрямовувались на:

- забезпечення управління та виконання функцій і завдань зі здійснення контролю за додержанням вимог природоохоронного законодавства про охорону навколишнього природного середовища – 54 813,2 тис. гривень;

- забезпечення виконання функцій і завдань зі здійснення державного контролю за додержанням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища територіальними органами – 479 301,6 тис. гривень;

- сплату судового збору – 3 008,2 тис. гривень;

- відбір зразків продукції (автомобільні бензини, суднове та котельне паливо) і проведення їх експертизи (випробування) – 336,1 тис. гривень.

За спеціальним фондом на 202 рік надходження коштів не планувались, але протягом року надходили кошти та касові видатки склали 23 742,1 тис. грн, що майже у 10 разів більше, ніж у 2024 році.

Так, надійшли кошти по коду доходу 25010000 «Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством», а саме від додаткової господарської діяльності, реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна) та оренди майна бюджетних установ, що здійснюється відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та коду доходу 25020000 «Інші джерела власних надходжень бюджетних установ», а саме від благодійних внесків, грантів та дарунків та від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів. Тому, відповідно до форми річного звіту (форма № 4-1д) «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги», поданої Державній казначейській службі України, кошторисом на звітний рік затверджені видатки у сумі 68,7 тис. грн., касові видатки становили 62,0 тис. гривень.

Відповідно до форми річного звіту «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень», а саме від благодійних внесків, грантів та дарунків та від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів (форма № 4-2д) поданої до Державної казначейської служби України, кошторисом на звітний рік затверджені видатки у сумі 20 410,6 тис.грн, які використані у повному обсязі.

Відповідно до форми річного звіту «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів» (форма № 4-4д) по коду доходу 41010600 «Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів», кошторисом на звітний рік затверджені видатки у сумі 6 084,7 тис. грн, касові видатки становлять 3 269,5 тис. гривень.

Зокрема, у рамках програми розвитку ООН згідно із проектом «Зменшення ризиків довгострокових екологічних катастроф в Україні шляхом створення Координаційного центру з оцінки екологічної шкоди», передано право власності на 10 спеціалізованих автомобілів, 15 квадрокоптерів, 5 персональних комп'ютерів та 15 ноутбуків, 11 комплектів супутникового зв'язку, а також хімреактиви та обладнання для відбору проб.

4. Організаційна інформація

Відповідно до наказу Держекоінспекції від 27.08.2024 № 98, з 02 вересня 2024 року введено в дію нову структуру центрального апарату Державної екологічної інспекції України.

Станом на 01.01.2026 року в центральному апараті Державної екологічної інспекції України діє структура на **89** штатних одиниць, яка передбачає функціонування таких структурних підрозділів:

- Департамент державного екологічного нагляду (контролю);
- Управління організаційної діяльності;
- Управління бухгалтерського обліку та фінансово-господарського забезпечення;
- Управління правового забезпечення;
- Відділ управління персоналом;
- Сектор з координації та контролю територіальних та міжрегіональних територіальних органів;
- Сектор державного ринкового нагляду;
- Сектор з внутрішнього аудиту;
- Сектор з питань запобігання та виявлення корупції;
- Сектор з інформаційно-технічного забезпечення, цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації;
- Сектор міжнародної співпраці та протокольних заходів, а також:
- 1 головний спеціаліст з питань забезпечення діяльності керівника;
- 1 головний спеціаліст з питань організації та проведення процедур

закупівель;

- 1 головний спеціаліст з питань кібербезпеки;
- 1 головний спеціаліст з питань мобілізаційної роботи;
- 1 головний спеціаліст з питань охорони праці та цивільного захисту.

Станом на 31.12.2025 в центральному апараті Держекоінспекції фактично працює **69** державних службовців, що становить 78,2 % від загальної штатної чисельності державних службовців. Облікова чисельність працівників центрального апарату Держекоінспекції - **69** осіб, з яких: фактична чисельність державних службовців - **59** осіб, **6** працівників знаходяться у відпустці для догляду за дитиною, **3** працівники проходять службу в ЗСУ та **1** працівник не є державним службовцем.

Відповідно до пункту 7 Положення про Держекоінспекцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275 (із змінами), Держекоінспекція здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні органи, які реалізують повноваження Держекоінспекції у межах відповідних територій.

Реалізацію повноважень Держекоінспекції в межах відповідних територій здійснюють **18** територіальних та міжрегіональних територіальних органів:

- Державна екологічна інспекція у Вінницькій області;
- Державна екологічна інспекція у Волинській області;
- Державна екологічна інспекція у Донецькій області;
- Державна екологічна інспекція у Закарпатській області;
- Державна екологічна інспекція у Луганській області;
- Державна екологічна інспекція у Львівській області;
- Державна екологічна інспекція у Сумській області;
- Державна екологічна інспекція у Тернопільській області;
- Державна екологічна інспекція у Харківській області;
- Державна екологічна інспекція у Хмельницькій області;
- Державна екологічна інспекція у Чернігівській області;
- Державна екологічна інспекція Столичного округу;
- Державна екологічна інспекція Центрального округу;
- Державна екологічна інспекція Поліського округу;
- Державна екологічна інспекція Карпатського округу;
- Державна екологічна інспекція Придніпровського округу Дніпропетровська та Кіровоградська області);
- Державна екологічна інспекція Південного округу (Запорізька та Херсонська області);
- Державна екологічна інспекція Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області).

Облікова чисельність працівників територіальних та міжрегіональних територіальних органів Держекоінспекції - **1223** осіб, з яких: фактична чисельність державних службовців - **1054** особи, **39** державних службовців знаходяться у відпустці для догляду за дитиною, **101** державних службовців служать в ЗСУ та **29**

працівників не є державними службовцями.

Станом на 31.12.2025 гранична чисельність працівників Держекоінспекції, її територіальних та міжрегіональних територіальних органів становить **1620** штатних одиниць, що майже на 2 відсотка менше ніж станом на 31.12.2024 (1630 штатних одиниць).

Вакантність позицій

Станом на 01.01.2026 в центральному апараті Держекоінспекції **18** вакантних посад державної служби, з яких категорії «А» - **3** посади, категорії «Б» - **4** посади та категорії «В» - **11** посад. В територіальних та міжрегіональних територіальних органах **365** вакантні посади державної служби: категорії «Б» - **119** посад та категорії «В» - **256** посад.

Плинність кадрів

З початку 2025 року по 31.12.2025 в центральний апарат Держекоінспекції призначено **20** державних службовців (8 чоловіків та 12 жінок), звільнено 35 державних службовців (9 чоловіків та 26 жінок).

В територіальних та міжрегіональних територіальних органах Держекоінспекції за даний період призначено **276** державних службовців (132 чоловіків та 144 жінку), звільнено **298** державних службовців (138 чоловіків та 160 жінок).

5. Інша інформація в межах компетенції Держекоінспекції, що виноситься на публічне обговорення

Діяльність Держекоінспекції з питань міжнародної співпраці

У лютому 2025 року Програма розвитку ООН (ПРООН) в Україні, в межах фінансованого Урядом Швеції проєкту з оцінки завданої війною шкоди довкіллю, передала обладнання, спорядження та витратні матеріали для проведення польової роботи з оцінки шкоди, завданої довкіллю внаслідок війни.

Також ПРООН організувала серію тренінгів «Дії інспекторок та інспекторів ДЕІ у надзвичайних ситуаціях: екологія та безпека в зонах конфлікту». У тренінгах, що відбулися у Дніпрі, Полтаві та Київській області, взяли участь 152 фахівці Державної екологічної інспекції, серед яких 90 жінок і 62 чоловіки.

04.03.2025 Офісом Генерального прокурора України у межах здійснення міжнародного співробітництва започатковано співпрацю зі службою зовнішньополітичних інструментів Європейської комісії з питання посилення спроможності кримінального переслідування злочинів, пов'язаних із застосуванням хімічних, бактеріологічних, радіаційних та ядерних злочинів (РХБЯ, або CBRN). В рамках вказаної співпраці, проведено командно-штабні навчання з елементами моделювання та семінар з питань криміналізації РХБЯ злочинів, в якому взято участь заступницею директора департаменту – начальницею відділу державного екологічного нагляду (контролю) у сферах запобігання утворенню та управління відходами, поводження з небезпечними хімічними речовинами та

земельних ресурсів Департаменту державного екологічного нагляду (контролю) Катериною ЛІТВІШКО (м. Жиліна, Словацька Республіка).

10.03.2025 відбулось засідання Ради проєкту «Зменшення ризиків довгострокових екологічних катастроф в Україні шляхом створення Координаційного центру з оцінки шкоди довкіллю». Цей проєкт з оцінки шкоди довкіллю виконується Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні за фінансування уряду Швеції. У засіданні Ради проєкту взяли участь Олена КРИВОРУЧКІНА, заступниця голови Комітету Верховної Ради України з екологічної політики та природокористування; Вікторія КИРЕЄВА, заступниця Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України, Ігор ЗУБОВИЧ, т.в.о. Голови Державної екологічної інспекції України та Дмитро ЗАРУБА, перший заступник Голови Державної екологічної інспекції України. Наглядова рада проєкту затвердила робочий план на 2025 рік.

26.03.2025 відбувся вступний тренінг, присвячений моніторингу, звітності та верифікації (МЗВ) викидів парникових газів, який започаткував серію навчальних тренінгів, спрямованих на підвищення кваліфікації та вдосконалення практичних навичок інспекторів Держекоінспекції. Цей захід організовано в межах проєкту GIZ «Підтримка впровадження системи торгівлі квотами на викиди парникових газів (СТВ) в Україні» разом з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України у співпраці з компанією Verico, міжнародними та національними експертами для працівників Держекоінспекції. Основним завданням заходу було поглиблення знань учасників щодо впровадження системи МЗВ в Україні відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Особливу увагу приділили питанням екологічного контролю, взаємозв'язку між системою МЗВ і європейськими правилами торгівлі квотами, а також практичним аспектам впровадження цієї системи в Україні.

02.04.2025 Держекоінспекція у партнерстві з Базельським інститутом управління провела важливий воркшоп, присвячений дослідженню корупційних ризиків у ключових сферах діяльності Інспекції. Воркшоп проводився з метою дослідження контексту здійснення Держекоінспекцією функцій державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, ідентифікувати корупційні ризики, притаманні цим функціям, та визначити потенціал для розробки ефективних заходів для їх мінімізації з урахуванням очікуваних реформ.

07.04.2025 т.в.о. Голови Держекоінспекції Ігор ЗУБОВИЧ та перший заступник Голови Дмитро ЗАРУБА взяли участь у першому форумі стейкхолдерів Платформи зеленого відновлення України. Ця платформа, започаткована у 2024 році під час Міжнародної конференції з питань відновлення України в Берліні, та є важливим координаційним інструментом між українською владою та міжнародними партнерами. Її мета – інтеграція екологічних аспектів та принципів сталого розвитку в процес відновлення України.

9.04.2025 року під головуванням т.в.о. Голови Держекоінспекції Ігоря ЗУБОВИЧА відбулася нарада за участю керівника операційного сектору сільського

господарства, продовольчої безпеки та земельних ресурсів Представництва ЄС в Україні Бена ХЕЛЛА - (Ben Hell), представника Представництва ЄС в Україні Анни ФЕДУН, керівника проєкту IPRSA Джона МІЛЛІНСА (John Millns) та експерта проєкту Ігоря КРАМАРЕНКА, представників Держекоінспекції – першого заступника Голови Дмитра ЗАРУБИ, директора департаменту державного екологічного нагляду (контролю) Максима ЖЕЛЕЗНЯКА, завідувача сектору з координації та контролю територіальних та міжрегіональних територіальних органів Олександра СУББОТЕНКА, начальника Інспекції Поліського округу Євгенія МЕДВЕДОВСЬКОГО.

Учасники наради обговорили питання взаємодії щодо реалізації контрольних функцій в лісовому господарстві. Зокрема, було акцентовано увагу на виявленні порушень та розрахунку нанесених лісовому господарству збитків за підсумками заходів державного нагляду (контролю) лісів та рослинного світу, під час залучень фахівців інспекцій в якості спеціалістів правоохоронними органами, акцентовано на важливості контролю за збереженням самосійних (не переданих у користування) лісів.

10.04.2025 відбулася 43 пленарна зустріч керівників ERA Network, на яку було запрошено т.в.о. Голови Держекоінспекції Ігоря ЗУБОВИЧА з презентацією про роботу Держекоінспекції. Під час виступу в режимі онлайн Ігор ЗУБОВИЧ проінформував членів ERA Network про особливості роботи Держекоінспекції в умовах війни. Велику зацікавленість з боку членів ERA Network викликала інформація про вплив російської агресії на довкілля сусідніх держав (а не лише на територію України), яку було підготовлено представниками Держекоінспекції спільно з Міндовкілля.

25.04.2025 у місті Кишинів Республіки Молдова пройшов навчальний модуль-тренінг «Сценарій побудови справи для обвинувачення», в рамках реалізації пілотного проєкту «Посилення спроможностей України у сфері розслідування, кримінального переслідування, та судового розгляду РХБЯ (CBRN) злочинів», за підтримки Міжрегіонального науково-дослідного інституту ООН з питань злочинності та правосуддя (UNICRI) та завдяки співпраці Офісу Генерального прокурора України зі службою зовнішньополітичних інструментів Європейської комісії з питання посилення спроможності кримінального переслідування злочинів, пов'язаних із застосуванням хімічних, бактеріологічних, радіаційних та ядерних злочинів.

У навчальному модулі-тренінгу «Сценарій побудови справи для обвинувачення» взяли участь представники Офісу Генерального прокурора, МЗС, Держекоінспекції, Держприкордонслужби, ДСНС, Національної поліції України, Державної інспекції ядерного регулювання України, та інших дотичних центральних органів виконавчої влади та установ України.

13.05.2025 Програма розвитку ООН (ПРООН) в Україні передала регіональним підрозділам Державної екологічної інспекції України комплект хімічних реактивів і витратних матеріалів, що покращать спроможність проводити моніторинг та реагувати на екологічні загрози в Чорному морі. Закупівлю здійснили в межах

проекту з оцінки шкоди довкіллю, що реалізується за фінансової підтримки Уряду Швеції. Отримані матеріали використовують для проведення лабораторного моніторингу стану морської води та узбережжя у прибережних зонах Одеської та Миколаївської областей. Зокрема, вони сприятимуть оперативній оцінці рівня забруднення нафтопродуктами, що стало наслідком аварії російських танкерів у Керченській протоці наприкінці 2024 року.

23.05.2025 на запрошення ERA Network відбулась зустріч т.в.о. Голови Держекоінспекції Ігоря ЗУБОВИЧА з представниками Environment Agency Austria, під час якої Ігор ЗУБОВИЧ ознайомив австрійських колег з принципами роботи та функціоналом Держекоінспекції. Представники Environment Agency Austria ознайомили делегацію Держекоінспекції з умовами та принципами роботи Агенції, зокрема щодо збору та накопичення інформації про стан довкілля на виконання існуючих директив та регламентів Європейського Союзу. Австрійські колеги запропонували надання методичної та методологічної підтримку в питанні створення підрозділу або організації для забезпечення виконання моніторингових функцій у сфері довкілля, які будуть обов'язковими до виконання Україною при імплементації в національне законодавство європейських регламентів та директив. Також австрійські колеги запропонували продовжити практичний діалог на рівні органів виконавчої влади щодо забезпечення функціонування в Україні системи моніторингу стану довкілля, про підтримку якого раніше було домовлено на рівні представників Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування і Міндовкілля.

06.06.2025 у місті Кишинів Республіки Молдова пройшов навчальний модуль-тренінг «Імітований судовий процес» за підтримки Міжрегіонального науково-дослідного інституту ООН з питань злочинності та правосуддя (UNICRI) та завдяки співпраці Офісу Генерального прокурора України зі службою зовнішньополітичних інструментів Європейської комісії з питання посилення спроможності кримінального переслідування злочинів, пов'язаних із застосуванням хімічних, бактеріологічних, радіаційних та ядерних злочинів.

У навчальному модулі-тренінгу «Імітований судовий процес» взяли участь представники Офісу Генерального прокурора, СБУ, Національної поліції України, МЗС, Держекоінспекції, Держприкордонслужби, ДСНС, Державної інспекції ядерного регулювання України, та інших дотичних центральних органів виконавчої влади та установ України.

Від Держекоінспекції взяла участь заступниця директора департаменту – начальниця відділу державного екологічного нагляду (контролю) у сферах запобігання утворенню та управління відходами, поводження з небезпечними хімічними речовинами та земельних ресурсів Департаменту державного екологічного нагляду (контролю) Катерина ЛІТВІШКО, яка виступила з презентацією на тему «Безпечне транспортування РХБЯ матеріалів».

25.06.2025 т.в.о. Голови Держекоінспекції Ігор ЗУБОВИЧ, голова Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування Олег БОНДАРЕНКО та заступник Голови Комітету Олена КРИВОРУЧКІНА, спільно з

заступником Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Вікторією КИРЕСВОЮ на запрошення правління IMPEL Network відкрили першу установчу зустріч та обговорили ключові та стратегічні напрями діяльності Coordination ort Group for Ukraine з іноземними партнерами: EU Commission, UNEP, OECD, Austria Environment Agency та членами мережі IMPEL Network.

Серед першочергових пріоритетів у роботі Координаційної групи за пропозиціями міжнародних партнерів було обрано наступні:

вивчення потреб Держекоінспекції та інших органів, що здійснюють діяльність у сфері захисту навколишнього природного середовища;

створення експертних та робочих груп по розробці законодавства у сфері захисту довкілля, здійснення моніторингу щодо стану навколишнього природного середовища та напрацювання ключових принципів здійснення державного екологічного контролю для оновлення поточного законодавства, з урахуванням євроінтеграційних процесів;

забезпечення взаємодії з міжнародними партнерами та донорами, в тому числі в межах діяльності Green Recovery Platform;

розробка практичних варіантів та можливостей створення в Україні моніторингової агенції без використання коштів державного бюджету.

04.07.2025 перший заступник Голови Держекоінспренкції Дмитро ЗАРУБА взяв участь у Міжнародній конференції «Аспекти гуманітарної дипломатії у контексті війни: збитки культурним та природним об'єктам України».

Захід відбувся за ініціативи Посольства Суверенного Мальтійського Ордену в Україні у співпраці з Міністерством культури та інформаційної політики, Генеральною дирекцією з обслуговування іноземних представництв, Національним заповідником «Києво-Печерська лавра» та Офісом ЮНЕСКО в Україні.

Під час заходу було обговорено широке коло питань, пов'язаних із масштабними руйнуваннями, завданими війною культурній спадщині та природному середовищу України. Учасники акцентували увагу на необхідності фіксації збитків, завданих довкіллю, а також формуванні міжнародних механізмів для їх відшкодування.

У липні 2025 року в місті Турин Республіки Італія пройшов тренінг «Підготовка тренерів» у межах Пілотного проєкту «Посилення потенціалу України у сфері розслідування, кримінального переслідування та судового розгляду РХБЯ (CBRN) злочинів» завдяки співпраці Офісу Генерального прокурора України зі службою зовнішньополітичних інструментів Європейської комісії з питання посилення спроможності кримінального переслідування злочинів, пов'язаних із застосуванням хімічних, бактеріологічних, радіаційних та ядерних злочинів та за підтримки Міжрегіонального науково-дослідного інституту ООН з питань злочинності та правосуддя (UNICRI).

У навчальному тренінгу «Підготовка тренерів» взяли участь представники Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Держекоінспекції та судді.

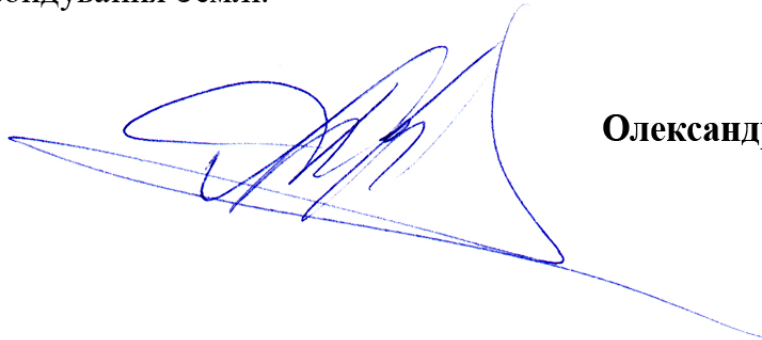
Від Держекоінспекції взяла участь заступниця директора департаменту – начальниця відділу державного екологічного нагляду (контролю) у сферах запобігання утворенню та управління відходами, поводження з небезпечними хімічними речовинами та земельних ресурсів Департаменту державного екологічного нагляду (контролю) Катерина ЛІТВІШКО, яка продемонструвала наслідки масштабного впливу на довкілля від військових злочинів.

27.10.2025. Урядом Швеції та Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні передано 10 спеціалізованих мобільних міні-лабораторій на базі автомобілів Renault Duster, призначених для фіксації шкоди довкіллю, а також відбору та транспортування зразків ґрунту та води, які стали критично важливою складовою модернізації спроможностей Держекоінспекції.

28-29.11.2025 у взято участь в тематичному заході в рамках проєкту «Посилення екологічного моніторингу та розробка стратегії відновлення», який був організований за підтримки ОБСЄ (м. Відень, Австрія).

1–5.12.2025 відбувся тренінг у гібридному форматі в Координаційному центрі з оцінки шкоди довкіллю у Києві. Захід був організований Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні за підтримки Уряду Швеції в межах проєкту з оцінки шкоди довкіллю. Понад 60 фахівців та фахівчинь центрального апарату та територіальних органів Держекоінспекції взяли участь у навчальній програмі «Використання сучасних просторових інформаційних сервісів для оцінки шкоди довкіллю». У центрі уваги були геоінформаційні системи та технології дистанційного зондування Землі.

Т.в.о. Голови

Олександр СУББОТЕНКО